

Nasjonal deleksamen høsten 2025

INNLEDNING

Oppgaven skal kunne løses innenfor rammen av fem timer.

Under eksamen skal kandidatene ha tilgang til Lovdata, men det må antas at det er begrenset med tid til å finne frem til andre rettskilder enn lovtekst. Oppgaven skal kunne løses ved kun å benytte lovteksten som kilde. Uansett må kandidatene forventes å anvende lovteksten aktivt. Kandidatene må blant annet gjennom å sitere lovtekst vise at de forholder seg til den presise ordlyden. Det må også forventes at kandidatene gjennom å vise til/sitere deler av lovteksten får frem hva som er det tvilsomme, og hva som krever nærmere drøfting.

Hvordan kandidatene finner frem til og bruker lovteksten – herunder deres evne til å fremheve de deler av lovteksten som er nødvendig å tolke – gir signaler om deres ferdigheter i juridisk metode. Ferdigheter i juridisk metode viser seg også i evnen til å gjennomføre drøftelser av det konkrete forholdet fremfor å gi teoretiske fremstillinger. Likeså gir presisjon i lovhenvisingene og språkføringen i noen grad også signal om metodisk forståelse. Metodiske ferdigheter vil også vises ved sammenhengen mellom problemformuleringen og formuleringen av konklusjonen, enten det er et hoved- eller underspørsmål.

Hovedtemaet for eksamenen er juridisk metodelære. Evnen til å identifisere de aktuelle rettslige problemstillingene fordrer at kandidatene har kunnskap om materiell og prosessuell barnevernsrett.

Tekst med grønn skrift er tatt inn i matrisen som forklarende tekst til sensorene.

1. Unntak fra innsyn

Oppgavens første hovedproblemstilling handler om unntak fra innsyn av hensyn til å beskytte barnet eller andre for fare eller skade. Den aktuelle bestemmelsen har ikke blitt gitt på nasjonal deleksamen tidligere.

	Er vilkårene for å gjøre unntak fra innsyn oppfylt?	Kandidaten svarer ikke på spørsmålet, eller svarer feil/mangelfullt = 0 poeng	Kandidaten svarer tilfredsstillende på spørsmålet = 1 poeng	Kandidaten svarer utfyllende på spørsmålet = 2 poeng
1.	Identifiserer og formulerer hovedproblemstillingen For å få poenguttelling må det være en tydelig formulert problemstilling.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	
2.	Tar utgangspunkt i bvl. § 12-1 som slår fast at	Blir ikke gjort	Blir gjort	

	forvaltningsloven gjelder med de særregler som er fastsatt i barnevernsloven	0 poeng	1 poeng	
3.	Viser til bvl. § 12-6 første ledd og klargjør at en part har rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter etter regler i forvaltningsloven	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
4.	Fastslår at Ibrahim er part i saken, jf. fvl. § 2 første ledd bokstav e Det kreves ingen drøftelse av om Ibrahim er part, siden det ikke er knyttet påstand til det, og det er heller ikke tvilsomt. Men det skal være henvisning til fvl. § 2 bokstav e	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
5.	Formulerer underproblemstilling om det finnes unntak fra hovedregelen om rett til innsyn For underproblemstillinger kreves det ikke at problemstillingen er «tydelig» formulert. Det er tilstrekkelig at kandidaten viser at det rettslige problemet er sett	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
6.	Finner relevant lovbestemmelse i bvl. § 12-6 andre ledd Det skal ikke gis uttelling for bruk av forvaltningsloven, selv om tilsvarende unntak kan utledes av fvl. § 19 første ledd bokstav d. Det ble ved ny lov tydeliggjort i barnevernsloven at hensynet til å beskytte barnet (og andre) kan gi grunnlag for å nekte innsyn. Det henvises til barnevernsloven i caset for å lede kandidatene til barnevernsloven.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	

7.	Slår fast at det dreier seg om unntak i «sakens dokumenter»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
8.	Slår fast at det gjelder «barnet eller andre» Her er det kun aktuelt med unntak begrunnet i barnet	Blir ikke gjort, 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
9.	Tolker ordlyden «fare eller skade»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en tolkning	En god tolkning 2 poeng En god tolkning får fram at det skal en del til for å gjøre unntak fra innsyn. Det følger av ordlyden «fare eller skade». Kandidaten kan vise til at det i forarbeidene fremgår at risikoen for skade eller fare må være reell. Med dette menes at det å gi partene innsyn kan medføre reaksjoner som gjør at barnet blir påført fysisk eller psykisk skade.
10.	Drøfter om innsyn kan utsette Amal for «fare eller skade».	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse	En god drøftelse 2 poeng En god drøftelse bruker relevant faktum opp mot terskelen «fare eller skade». I vurderingen av om kandidaten skal gis 2 poeng kan det vektlegges om det er en god og presis språkføring.

11.	Konkluderer på om innsyn kan utsette Amal for «fare eller skade»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
12.	Trekker inn Amals rett til å uttale seg før opplysninger deles, og vektleggingen av Amals syn i denne konkrete saken, jf. bvl. § 1-4 andre ledd.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	En god tolkning 2 poeng 2 poeng vil særlig være aktuelt dersom kandidaten trekker inn bvl. § 12-5 og sier noe om vektingen av retten til innsyn (avgjørende for reell mulighet for kontradiksjon), og barnets mening (moment i barnets beste vurderingen).
13.	Trekker inn hensynet til barnets beste i denne konkrete saken, jf. bvl. § 1-3. Vurderingen av barnets beste skal være knyttet til Amals situasjon.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
14.	Konkluderer samlet på om vilkårene i bvl. § 12-6 andre ledd er oppfylt. Her skal begge konklusjoner kunne gi uttelling, gitt at konklusjonen følger av argumentasjonen over.	Blir ikke gjort 0 poeng	Konklusjon i samsvar med drøftelsen 1 poeng	

Maksimal poengsum problemstilling 1: 17 poeng

2. Frivillig opphold på institusjon

Oppgavens andre hovedproblemstilling handler om frivillig opphold på institusjon. Problemstillingen har ikke blitt gitt på nasjonal deleksamen før, men bvl. § 6-2 ble gitt som del av problemstilling om akutt plassering på barnevernsinstitusjon høsten 2023.

	Er vilkårene for opphold i barnevernsinstitusjon etter samtykke oppfylt?	Kandidaten svarer ikke på spørsmålet, eller svarer feil/mangelfullt = 0 poeng	Kandidaten svarer tilfredsstillende på spørsmålet = 1 poeng	Kandidaten svarer utfyllende på spørsmålet = 2 poeng
15.	Identifiserer og formulerer hovedproblemstillingen. For å få poenguttelling må det være en tydelig formulert problemstilling.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	
16.	Tar utgangspunkt i bvl. § 6-1	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
17.	Slår fast at Amal har samtykket, jf. bvl. § 6-1 første ledd	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
18.	Fastslår at samtykke fra far ikke er nødvendig Det følger av bestemmelsen at dersom barnet har fylt 15 år er samtykke fra barnet tilstrekkelig.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
19.	Formulerer problemstilling om Amal har «vist alvorlige atferdsvansker», jf. bvl. § 6-2 første ledd For underproblemstillinger kreves det ikke at problemstillingen er «tydelig» formulert. Det er tilstrekkelig at kandidaten viser at det rettslige problemet er sett	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
20.	Tolker vilkåret om alvorlige atferdsvansker, jf. bvl. § 6-2 første ledd og presiserer at det er tre alternative vilkår bokstav a)-c)	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en tolkning	En god tolkning 2 poeng For å få 2 poeng her må kandidaten få klart fram både at grunnvilkåret er at det foreligger alvorlige

				atferdsvansker, og at dette må vise seg på en av de tre alternativene i a-c. Videre skal det vektlegges om det er en god og presis språkføring.
21.	Klarlegger at vilkåret i bvl. § 6-2 første ledd bokstav b «vedvarende problematisk bruk av rusmidler» ikke er oppfylt. Det kreves ingen nærmere drøfting her da det følger klart av faktum at dette alternativet ikke er aktuelt.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
22.	Formulerer problemstilling om vilkåret i 6-2 første ledd bokstav a «ved å begå alvorlige eller gjentatte lovbrudd» er oppfylt	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
23.	Tolker ordlyden i bvl. § 6-2 første ledd bokstav a	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en tolkning	En god tolkning 2 poeng For 2 poeng bør kandidaten få fram at det med «alvorlige lovbrudd» menes blant annet ran, volds- og seksuallovbrudd av alvorlig karakter, mens «gjentatte lovbrudd» blant annet omfatter serier av tyverier og hæververk.
24.	Drøfter om Amal har begått alvorlig eller gjentatt kriminalitet, jf. bvl. § 6-2 første ledd bokstav a	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	En god drøftelse 2 poeng

	Vilkåret om alvorlig eller gjentatt kriminalitet bør ses i relasjon til grunnvilkåret om «alvorlige atferdsvansker».		At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse	For 2 poeng bør kandidaten foreta en konkret vurdering av opplysningene i caset kvalifiserer som alvorlige eller gjentatte lovbrudd. Videre skal det vektlegges om det er en god og presis språkføring.
25.	Konkluderer på om vilkåret om Amal har begått alvorlig eller gjentatt kriminalitet ikke er oppfylt	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
26.	Formulerer underproblemstilling om vilkåret i bvl. § 6-2 første ledd bokstav c) <i>annen form for utpreget normløs atferd</i> er oppfylt	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
27.	Tolker ordlyden i bvl. § 6-2 første ledd bokstav c)	Blir ikke gjort 0 poeng	Tolker ordlyden 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en	En god tolkning 2 poeng For 2 poeng bør kandidaten få fram at dette alternativet omfatter tilfeller der barnet har sammensatte livsutfordringer, f.eks. at barnet unndrar seg omsorg, tar tilhold i uheldige miljøer, har ugyldig skolefravær, og at oppfyllelse av et av disse atferdsmønstrene alene sjelden kvalifiserer til plassering av et barn i atferdsinstitusjon. Bokstav c

				inneholder elementer fra de andre to alternativene, og brukes ofte i en kombinasjon med a og/eller b.
28.	Drøfter om Amal har vist annen form for utpreget normløs atferd, jf. bvl. § 6-2 første ledd bokstav c Vilkåret om «normløs atferd» bør ses i relasjon til grunnvilkåret om «alvorlige atferdsvansker»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse	En god drøftelse 2 poeng For 2 poeng bør kandidaten foreta en konkret vurdering av Amals sammensatte livsutfordringer, og om disse samlet sett taler for at vilkåret er oppfylt. Videre skal det vektlegges om det er en god og presis språkføring.
29.	Konkluderer på om Amal har vist annen form for utpreget normløs atferd	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
30.	Samlet konklusjon om det foreligger alvorlige atferdsvansker	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
31.	Fastslår at institusjonen er faglig og materielt i stand til å tilby barnet forsvarlig hjelp, jf. bvl. § 6-2 fjerde ledd	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
32.	Trekker inn vektleggingen av Amals mening i denne konkrete saken, jf. bvl. § 1-4	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	En konkret og tydelig vurdering 2 poeng For 2 poeng bør kandidaten få fram at Amal er 15 år, og at hun selv ønsker opphold i institusjon. Dette skal veie tungt i totalvurderingen.

33.	Trekker inn minste inngreps prinsipp og betydningen av det i denne konkrete saken, jf. bvl. § 6-2 femte ledd, jf. § 1-5 andre ledd. Her kan f.eks. nevnes om situasjonen kan avhjelpest med mindre inngripende tiltak, som f.eks. tiltak etter bvl. § 3-5.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
34	Trekker inn fars rett til familieliv og vektleggingen av det i denne konkrete saken, jf. bvl. § 1-5 første ledd og bvl. 12-5 I dette tilfellet vil det være fars rett til familieliv som blir det sentrale, ettersom Amal ønsker tiltaket. Kandidater som viser til EMK art. 8 må få uttelling for det.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
35.	Formulerer problemstilling om vilkåret i bvl. § 6-1 «kan», f.eks. som avsluttende skjønnsmessig totalvurdering, og/eller visning til «barnets beste», bvl. § 1-3 Hvordan dette blir formulert er ikke avgjørende, poenget er at det skal gi uttelling at kandidaten ser at det ligger et vilkår her. Se også kravene til begrunnelse i bvl. § 12-5, som nevner «barnets beste».	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
36.	Tolker bvl. § 6-1 «kan», jf. «barnets beste», bvl. § 1-3.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en tolkning	En god tolkning 2 poeng For 2 poeng skal både «kan» og «barnets beste» være med, og gjerne ord som skjønn og total/sluttvurdering

37.	Drøfter bvl. § 6-1 «kan», jf «barnets beste», bvl. § 1-3.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en drøfting	En god drøftelse 2 poeng For 2 poeng skal drøftelsen forankres i både «kan» og «barnets beste»
38.	Konkluderer om bvl. § 6-1 «kan», jf «barnets beste», bvl. § 1-3. Her er det ikke avgjørende om konklusjonen forankres i «kan» eller «barnets beste»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
39.	Konkluderer samlet på om vilkårene i bvl. § 6-1, jf. 6-2 er oppfylt Her skal begge konklusjoner kunne gi uttelling, gitt at konklusjonen følger av argumentasjonen over.	Ingen konklusjon 0 poeng	Konklusjon i samsvar med drøftelsen 1 poeng	

Maksimal poengsum problemstilling 2: 33 poeng

3. Har barnevernstjenesten overholdt veiledningsplikten etter forvaltningsloven § 11 andre ledd

Oppgavens tredje hovedproblemstilling handler om veiledningsplikten etter forvaltningsloven. Temaet har ikke blitt gitt på nasjonal deleksamen tidligere. Det er å forvente at kandidatene vil oppleve bestemmelsen som krevende. Det kan derfor ikke forventes for mye av tolkning og konkret drøfting av vilkår/momentene.

	Har barnevernstjenesten overholdt veiledningsplikten?	Kandidaten svarer ikke på spørsmålet, eller svarer feil/mangelfullt = 0 poeng	Kandidaten svarer tilfredsstillende på spørsmålet = 1 poeng	Kandidaten svarer utfyllende på spørsmålet = 2 poeng
40.	Formulerer hovedproblemstillingen om veiledningsplikt For å få poenguttelling må det være en tydelig formulert problemstilling.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	

41.	Viser til bvl. § 12-1 som slår fast at forvaltningslovens saksbehandlingsregler gjelder	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
42.	Tar utgangspunkt i ordlyden i fvl. § 11 som fastslår forvaltningsorganers veiledningsplikt	Viser ikke til ordlyd 0 poeng	Viser til ordlyden 1 poeng	
43.	Klargjør at barneverntjenesten er et forvaltningsorgan, jf. fvl. § 11 første ledd første punktum	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
44.	Klargjør at «forvaltningsorganene har innenfor sitt saksområde en alminnelig veiledningsplikt», jf. fvl. § 11 første ledd første punktum	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
45.	Klargjør at veiledningsplikten er en klar plikt også uten forespørsel fra part, "skal av eget tiltak", fvl. § 11 andre ledd første punktum	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
46.	Klargjør at rettsvirkningen er plikt til å gi veiledning for visse spørsmål dersom vilkårene er oppfylt. Følger av ordlyden "skal" som viser til fvl. § 11 andre ledd bokstav a og b	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
47.	Klargjør at barnevernstjenesten har en sak til behandling med en eller flere private parter	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
48.	Klargjør at Ibrahim er part i saken, jf. fvl. § 2 første ledd bokstav e Dersom det er klargjort at Ibrahim er part under oppgave 1, er det ikke nødvendig å gjøre det på nytt her for å få uttelling.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
49.	Klargjør at «en part har [en ubetinget] rett til å la seg bistå av [...] fullmektig på alle trinn av saksbehandlingen»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
50.	Fastslår at det ikke forelå forespørsel fra Ibrahim som ga grunnlag for veiledning	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
51.	Klargjør at veiledningsplikten omfatter «regler for saksbehandlingen, særlig om parter rettigheter [...] etter	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	

	forvaltningsloven», jf. fvl. § 11 andre ledd bokstav b.			
52.	Slår fast at rett til å la seg bistå av fullmektig er en slik «rettighet etter forvaltningsloven»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
53.	Klargjør at det er to alternative vilkår for plikt til veiledning i fvl. § 11 andre ledd, «forespørsel fra part» eller når «sakens art eller partenes forhold gir grunn til det» Det første alternativet omhandler situasjoner hvor parten selv ber om veiledning. Det andre alternativet omhandler situasjoner hvor parten har behov for veiledning selv om vedkommende ikke selv har bedt om det.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
54.	Stiller spørsmål ved om «sakens art» ga grunn til veiledning om retten til å la seg bistå av fullmektig	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
55.	Tolker «sakens art»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en tolkning	En god tolkning 2 poeng For 2 poeng bør det nevnes om det foreligger et behov for veiledning grunnet komplisert regelverk, eller dersom saken har stor betydning for parten

56.	Drøfter om sakens art ga grunnlag for å veilede Ibrahim om retten til å la seg bistå av en fullmektig	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse	En god drøftelse 2 poeng For 2 poeng bør det vurderes hvilken betydning det skal ha at en barneverns sak som omhandler opphold på institusjon må regnes å være særlig inngripende
57.	Konkluderer om sakens art ga grunnlag for å gi veiledning om fullmektig	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
58.	Stiller spørsmål ved om «partens forhold» ga grunn til veiledning om retten til å la seg bistå av fullmektig	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
59.	Tolker «partens forhold»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en tolkning	En god tolkning 2 poeng Her kan f.eks. nevnes at partens veilednings behov kan knyttes til partens livssituasjon, eller at parten av andre grunner ikke har forutsetning

				ger for å sette seg inn i saken eller regelverk på området. Her vil særlig språk og annen kulturell bakgrunn være aktuelt å nevne
60.	Drøfter om partens forhold ga grunn til veiledning	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse	En god drøftelse 2 poeng For 2 poeng bør kandidaten foreta en konkret vurdering av om det forhold at Ibrahim kom til Norge som flyktning og har annet morsmål ga grunnlag for å gi veiledning
61.	Konkluderer på om partens forhold ga grunnlag for å gi veiledning	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
62.	Slår fast at unntaket fra veiledningsplikten i fvl. § 11 første ledd tredje punktum ikke er aktuelt. Å veilede om fullmektig har ikke noe å si for "det enkelte forvaltningsorgans situasjon og kapasitet til å påta seg slik virksomhet	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	

63.	Trekker inn kravet til forsvarlig saksbehandling, jf. bvl. § 1-7	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
64.	Konkluderer samlet på om barneverntjenesten har brutt veiledningsplikten etter fvl. § 11 andre ledd Her skal begge konklusjoner kunne gi uttelling, gitt at konklusjonen følger av argumentasjonen over.	Blir ikke gjort 0 poeng	Konklusjon i samsvar med drøftelsen 1 poeng	

Maksimal poengsum problemstilling 3: 29 poeng

Maksimal poengsum: 79